PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 25 (124) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 1 czerwca 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

EXPOSÉ MIN. ZALESKIEGO W SENACIE. Izwiestja 29.V oświadczają, iż przemówienie pana ministra spraw zagranicznych Zaleskiego, wygłoszone w komisji Senatu stanowi coś w rodzaju przemówienia akademickiego na temat — podstawy ekonomicznej polityki zagranicznej państwa współczesnego, albo exposé o zadaniach polityki handlu zewnętrznego. Podkreślając, iż nieuzasadnionem jest oświadczenie ministra Zaleskiego, że handel sowiecki jest narzędziem polityki zewnętrznej — „Izwiestja" zwracają uwagę na to, że w tej części przemówienie ministra Zaleskiego straciło charakter akademicki a podporządkowane zostało rozważaniom politycznym. Zarówno exposé wygłoszone w Senacie jak i przemówienie w Sejmie mają dobre racje, by sprawy te pozostawić niewyjaśnionemi.

WYSTĄPIENIA PP. HOŁÓWKI I PINDORA. Izwiestja 30.V. zwracając uwagę na niedawny wywiad pana Hołówki, oświadczenie p. Pindora w Pekinie, na ataki ministra Zaleskiego przeciwko monopolowi handlu zagranicznego ZSRR. w jego wywiadzie rzymskim i w przemówieniach wygłoszonych w komisjach Sejmu i Senatu, jak również na powoływanie się ministra Zaleskiego na pokój ryski oraz na zwolnienie osób, zamieszanych w przygotowanie zamachu na handlowego przedstawiciela Sowietów w Polsce, dziennik zaznacza, że wszystkie te fakty świadczą o tem, iż kierujący mężowie stanu polscy stawiają znowu na porządku dziennym sprawę napaści na ZSRR. Pogłoski, dotyczące wojennych projektów ZSRR. rozsiewane głównie w Polsce, mają zamaskować tę będącą w przygotowaniu napaść. Kierujące w Polsce sfery widocznie nie zdają sobie sprawy z tego, jak zbrodniczą i niebezpieczną jest prowadzona przez nich gra. Wypadki mają swą własną logikę i odpowiedzialność za katastrofę spadnie całkowicie na tych, którzy ją prowokują. Rząd polski — kończą „Izwiestja", — który zaproponował niedawno w Lidze Narodów, zawarcie traktatu zakazującego całkowicie wojny, powinien położyć kres projektom wojującego szowinizmu, grożącego katastrofą nietylko Europie wschodniej, lecz i całemu światu.

DOOKOŁA PROCESU DONBASU. Izwiestja, 29.V piszą, że przesłuchanie oskarżonego w sprawie Donbasu, Baczkina, który przyznał się do winy, wytaczając równocześnie ciężkie zarzuty przeciwko wielkim firmom niemieckim, odraczane jest z dnia na dzień. W tutejszych sferach politycznych utrzymuje się pogłoska, że Niemcy rozwijają poważną akcję dyplomatyczną w Moskwie, w celu uratowania honoru firm niemieckich. Z powyższem wiąże się konsekwentnie artykuł o polityce zagranicznej, jaki ukazał się w „Izwiestjach".

Autor artykułu, piszący pod pseudonimem „Sowremiennik" i pozostający w bardzo bliskim kontakcie z Narkomindiełem, zaczyna swoje wywody od cytaty z ostatniego artykułu Pawła Scheffera, w którym korespondent moskiewski „Berliner Tageblattu" maluje w najczarniejszych barwach rzekome zakusy polskie wobec państwa sowieckiego i w którym dowodzi, że Marszałek Piłsudski szykuje nowy pochód na Kijów i na Litwę, podczas gdy Sowiety mało czynią, ażeby przez poprawę stosunków z Niemcami wstrzymać to niebezpieczeństwo. Przytaczając z zadowoleniem wywody Scheffera, autor daje do zrozumienia, że jeżeli korespondent „Berliner Tageblattu" przez słowa „poprawę stosunków niemiecko-sowieckich" miał na myśli zarzuty, czynione w związku z procesem szachtyńskim pewnym sferom niemieckim, iż brały udział w korupcji inżynierów i techników sowieckich, to należy stwierdzić, że oskarżenie miało na myśli poszczególnych pracowników — Niemców, zatrudnionych w Zagłębiu Donieckim, a bynajmniej nie firmy niemieckie jako takie.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ W ZSRR. Komsomolskaja Prawda 25.V. pismo wydawane przez C. K. związku młodzieży komunistycznej w ZSRR ogłosiło ciekawe sprawozdanie ze stanu wymienionego związku pod względem liczby członków, ich pochodzenia i wieku. Pismo podaje, że w dniu 1-go stycznia r. b. liczba rzeczywistych członków związku młodzieży komunistycznej w ZSRR. wynosiła 1.936.000 osób. Do tej liczby należy dodać liczbę 105 tysięcy kandydatów na członków związku. Kobiety stanowiły 22.4% ogólnej liczby członków i kandydatów. Cała ta przeszło 2-miljonowa liczba młodych „komunistów“ podzielona była na 67.698 kółek, z których tylko 13% stanowiły kółka miejskie. Olbrzymią większość stanowiły kółka wiejskie związku, pod względem ideowym posiadające pewne odmienne cechy. Robotnicy z fachu lub pochodzenia stanowili w dniu 1-go stycznia 1926 roku 36% ogólnej liczby członków związku. Włościanie z pochodzenia i rolnicy z fachu — 46% ogólnej liczby członków związku. W ciągu dwóch lat stosunek ten zmalał do 45.5%. Natomiast powiększyła się w składzie związku liczba członków, pochodzących z innych warstw społeczeństwa sowieckiego. Świadczy to, zdaniem pisma, iż związek znajduje się przed poważnem niebezpieczeństwem przeistoczenia się w organizację włościańską z domieszką młodzieży urzędniczej i „drobnoburżuazyjnej“. Jeszcze większe niebezpieczeństwo wynika z braku dopływu młodzieży do związku. Statut związku określa wiek maksymalny członków na 20 lat. Lecz wykluczenie członków, którzy przekroczyli ten wiek, odbiłoby się zbyt ujemnie na składzie liczebnym związku, wobec czego tolerowani są w związku członkowie, których wiek sięga 23 nawet 27 lat. Członków tych jest obecnie w związku przeszło 313 tysięcy, tak że z faktem tym należy się liczyć jako z poważnym objawem w życiu związku, który nie jest zdolnym zaskarbić sobie ufność młodego pokolenia rosyjskiego.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

DYREKTYWY KOMITETU GOSPODARKI PLANOWEJ ZSRR. W SPRAWIE UŁOŻENIA 5-LETNIEGO PLANU ROZWOJU GOSPODARSTWA LUDOWEGO. Prawda, 20.V. zamieszcza sprawozdanie z posiedzenia prezydjum komitetu planowego ZSRR z dnia 5-go maja, na którem rozpatrywano wyniki pierwszego stadjum prac nad układaniem 5-letniego planu rozwoju gospodorstwa ludowego ZSRR. Dyrektywy ideologiczne polegają na prowadzeniu w dalszym ciągu polityki socjalistycznej industrjalizacji, podniesieniu gospodarki rolnej zapomocą wprowadzenia do gospodarki włościańskiej zasad państwowości i kolektywizacji. Plan przewiduje rozwój poszczególnych gałęzi przemysłu i życia gospodarczego i ustala cyfrowo stopień tego rozwoju. Tak naprzykład przewiduje on, że produkcja przemysłowa w roku 1932-33 w stosunku do roku 1927-28 ma wzrosnąć o 135%, wydajność pracy — o 75% i t. p., natomiast koszta produkcji mają się obniżyć o 26%. Sprawozdanie nie wykazuje żadnego uzasadnienia tych obliczeń. Jednocześnie sprawozdanie podaje przypuszczalny preliminarz wydatków w dziedzinie gospodarczej na przyszłe 5-lecie, przewidując wydatkowanie: na rozwój przemysłu 9.300 miljonów rubli, na rolnictwo kolektywne — 2.500 miljonów rubli i na transport — 7 miljardów rubli. Jak widać z przytoczonych częściowo opinij członków komitetu, ten ostatni przyjął plan, lecz zapatruje się dość sceptycznie na możliwość jego urzeczywistnienia.

ILE KOSZTOWAŁA BUDOWA STACJI ELEKTRYCZNEJ NA RZECE WOŁCHOWIE. „Izwiestja“ 22.V. zamieszcza informacje z Piotrogrodu o sumach wydatkowanych na budowe wielkiej stacji elektrycznej na rzece Wołchowie, mającej zasilać energją elektryczną Piotrogród i cały okręg północny. Wydatki te wyniosły w okrągłych cyfrach 92 miljony rubli, włączając budowę szluz.

BUDOWA WIELKIEJ CHŁODNI. Izwiestja, 25.V. podaje, że w porcie piotrogrodzkim ukończono budowę wielkiej chłodni państwowej, obliczonej na jednoczesne przechowywanie do 350 wagonów jaj. Chłodnia ta jest największą w Europie. Koszta jej budowy wynosiły 4 miljony rubli.

LINJA POWIETRZNA PIOTROGRÓD - BERLIN, Ibidem, 27.V. podaje, że dnia 7-go czerwca r. b. ma być otworzoną komunikacja na nowej linji komunikacji powietrznej Piotrogród — Berlin. Długość lotu Piotrogród — Berlin ma wynosić 13.5 godzin z krótkiemi przystankami w Królewcu, Rydze i Tallinie.

BUDOWA 5 WIELKICH SZWALNI. Prawda, 25.V. podaje, że olbrzymi popyt na wyroby trustu „Leningradodeżda“ wywołał konieczność budowy szeregu nowych wielkich szwalni. W najbliższym czasie trust przystępuje do budowy 5-ciu wielkich fabryk, które mają wyrabiać ubrania, bieliznę i palta.

SPRAWY LOKALNE.

KOMASACJA NA BIAŁORUSI SOWIECKIEJ. Prawda, 25.V. podaje, że rząd Białorusi sowieckiej wyasygnował w bieżącym roku półtora miljona rubli na roboty komasacyjne. Ma zostać skomasowane 76.500 gospodarstw włościańskich.

PRZENIESIENIE OŚRODKA OKRĘGU KAŁMYCKIEGO. Ibidem podaje, że na mocy uchwały rządu ZSRR ośrodek okręgu Kałmyckiego został przeniesiony z miasta Astrachania do miasta Elisty. Od dnia 27-go maja okręgowy komitet wykonawczy pracuje już na nowem miejscu pobytu.

WYNIKI REFORMY ROLNEJ W REPUBLIKACH AZJI ŚRODKOWEJ. Izwiestja, 26.V. podaje sprawozdanie, złożone na jednem z ostatnich posiedzeń rady komisarzy ludowych ZSRR przez przedstawicieli Uzbekskiej i Turkmeńskiej republik, o wynikach przeprowadzonej w tych państwach reformy

SPRAWY WEWNĘTRZNE

ŻYCIE PARTYJNE

ZAPISUJMY MŁODZIEŻ KOMSOMOLSKĄ. „Komsomolskaja Prawda" z 2. X. [illegible] wydawana przez C. K. związku młodzieży komunistycznej w ZSRR ogłosiła ciekawe sprawozdanie ze stanu wewnętrznego związku pod względem liczby członków, ich pochodzenia i wieku. [illegible] według 1-go stycznia r. b. liczba zarejestrowanych członków związku młodzieży komunistycznej w ZSRR wynosiła 1.986.000 osób. Do tej liczby należy dodać jeszcze 105 tysięcy kandydatów na członków związku. Kobiety stanowiły 23.4% ogólnej liczby członków i kandydatów. Cała ta przeszło 2-miljonowa liczba młodych „komunistów" podzielona była na 67.000 komórek, z których tylko 13% stanowiły komórki miejskie. Olbrzymią większość stanowiły komórki wiejskie [illegible] pod względem [illegible] powinno [illegible] Robotnicy z fabryk lub pochodzenia [illegible] 1-go stycznia 1926 roku 50% ogół. [illegible] związku. Włościanie z pochodzenia [illegible] z łachu — 40% ogólnej liczby członków związku. W ciągu dwóch lat ostatnich ten stosunek do 45.5%. Natomiast powiększyła się w składzie związku liczba członków pochodzenia z innych [illegible] to zjawisko [illegible] ale przez [illegible] organizacje [illegible] wiejskie [illegible]. Jeszcze większe niebezpieczeństwo [illegible] do związku. Statut związku określa wiek maksymalny członków na 23 lat. Tego wyłączeniu członków, którzy przekroczyli ten wiek, celibaty się zbyt piśmie na [illegible] wobec [illegible] na [illegible] członkowie, których wiek ponad 23 roku [illegible] obecnie w związku przeszło 313 tysięcy, tak że z każdej tym należy się [illegible] z powołanym dążeniem w życiu związku, któremu [illegible] sobie [illegible] młodego pokolenia rosyjskiego.

ŻYCIE GOSPODARCZE

DYREKTYWY KOMITETU GOSPODARKI PLANOWEJ ZSRR. W SPRAWIE ROZWOJU LEŚNEGO PLANU ROZWOJU GOSPODARSTWA LUDOWEGO. Zeszłego roku [illegible] z postanowienia prezydjum komitetu planowego ZSRR z dnia 5-go maja, na [illegible] i przewodnictwem [illegible] planu rozwoju gospodarstwa ludowego ZSRR. Dyrektywy [illegible] w dalszym ciągu [illegible] przemysłu [illegible] do gospodarki wiejskiej [illegible] i kolektywizacji. Plan [illegible] [illegible] wytwórczości [illegible] [illegible] [illegible] Tak np. [illegible] przewiduje się, że produkcja przemysłu w roku 1932-33 w stosunku do roku 1927-28 wzrośnie o 130%, wydajność pracy — o 76%

[illegible] to, że udział kobiet w produkcji będzie się obniżał o [illegible] nie wzrośnie, natomiast obniżą się [illegible] Jednocześnie [illegible] [illegible] gospodarki [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] ludności [illegible] [illegible] — 7 miljonów z [illegible] [illegible] wydajność [illegible] [illegible].

JAK KORZYSTANO [illegible] Z [illegible] ZWIĄZKI [illegible] W 1927. [illegible] informacyj [illegible] okresie [illegible] [illegible] na [illegible] w [illegible] roku [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] KOLEJOWE [illegible]. Z [illegible] w ostatnich [illegible] [illegible] nadzwyczaj [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z małym [illegible].

[illegible]. [illegible] 1928 r. [illegible] [illegible] był otwarty [illegible] [illegible] [illegible] 1928 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible].

[illegible] SZTANDARY [illegible] SZTAFETA [illegible]. W [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible].

SPRAWY LOKALNE

KOMASACJA NA [illegible] KIEWSKIEJ. [illegible] w [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1000 [illegible] [illegible].

[illegible] OBRONA [illegible]. [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przez [illegible] 25-go [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible].

[illegible] REFORMY ROLNEJ W [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ZSRR [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w tych [illegible].

rolnej. Reforma w obu tych republikach została już prawie całkowicie przeprowadzona. Polegała ona na zupełnej likwidacji wielkiej własności i odebraniu nadmiaru ziemi od zamożniejszych włościan. W Uzbekistanie ogółem zlikwidowano 481 wielkie gospodarstwa i zmniejszono 21 tysięcy gospodarstw średnich, otrzymując razem 203.454 hektary ziemi do podziału między bezrolnych i małorolnych. Reforma rolna dotknęła w tym kraju zaledwie 3.4% gospodarstw i polegała na wywłaszczeniu 10% wszystkich ziem uprawnych. Na podstawie reformy otrzymało ziemię 50.803 gospodarstw bezrolnych i małorolnych włościan i 364 artele. Koszta reformy wyniosły 10.079.000 rubli. W Turkmenistanie zlikwidowano całkowicie 1.597 większych własności rolnych i zmniejszono 10.657 gospodarstw zamożnych, otrzymując w wyniku około 70 tysięcy hektarów ziemi uprawnej, która to ilość okazała się niewystarczającą dla zaspokojenia potrzeb ludności małorolnej i bezrolnej.

WYSIEDLENIE BYŁYCH OBYWATELI ZIEMSKICH. Izwiestja, 25.V. podaje, że smoleński komitet wykonawczy przystąpił do ostatecznego wysiedlenia byłych obywateli ziemskich z terenu gubernji Smoleńskiej.

O WYSIEDLENIU W TRYBIE ADMINISTRACYJNYM Z LOKALÓW ZAJMOWANYCH PRZEZ MISJE CUDZOZIEMSKIE. Izwiestja 6.V zamieszcza uchwałę WCIK. i rady komisarzy ludowych RSFSR. co do warunków i trybu administracyjnego wysiedlenia z lokalów zajmowanych przez cudzoziemskie misje i przedstawicielstwa osób, które nie utrzymują stosunków służbowych z temi misjami lub utraciły je.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

„Rul“ 13.V. zamieszcza artykuł S. Jakowlewa p. t. „Odpowiedź specowi“. W artykule tym autor dowodzi jak i w poprzednim swym artykule w tej sprawie, że „praca w armji czerwonej jest pracą dla bolszewików“ i na dowód słuszności swego twierdzenia przytacza postępki i wystąpienia szeregu byłych wyższych wojskowych armji przedrewolucyjnej, obecnie otwarcie wypowiadających, że służą idei komunistycznej i podzielają ją.

W piśmie *„Rossija“ 12.V* Ł. Pietrow, komentując list gen. Denikina, również podkreśla, że wszelka współpraca z władzą bolszewicką jest pracą na korzyść wrogów Rosji.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Prawda 22.V. Ludowy komisarjat rolnictwa ZSRR. o widokach jesiennej kampanji rolnej w 1928 roku. — A. Leżawa. O projekcie rezolucji. Art. omawiający projekt rezolucji zjazdu gospodarstw kolektywnych.

Prawda 26.V. Sprawozdanie z wszechrosyjskiego zjazdu gospodarstw kolektywnych. — O szkołach duchownych (Art. Karajewa). *27.V.* Sprawozdanie z 8 dnia procesu szachtyńskiego. — Projekt programu międzynarodówki komunistycznej, przyjęty przez komisję programową komitetu wykonawczego III międzynarodówki dnia 25 1928 r. (Projekt ma być przedłożony VI kongresowi IIII międzynarodówki).

Izwiestja 22.V. Wewnętrzny i zewnętrzny handel w kwietniu r. b.

Izwiestja 23, 24, 25, 26 i 27.V. Sprawozdanie o przebiegu procesu szachtyńskiego w Moskwie. — 24.V. Informacje o rozpoczynającym się wszechrosyjskim zjeździe gospodarstw kolektywnych. — 25, 26, 27.V. Sprawozdanie o otwarciu i przebiegu rzeczonego zjazdu.

Izwiestja 25.V. Sowiecko-łotewskie stosunki gospodarcze. (Wywiad z przedstawicielem handlowym na Łotwie Szewcowem). — Sowiecko-japońska konwencja o rybołówstwie. (Wywiad z szefem wydziału rybołówstwa komisarjatu rolnictwa). — *26.V.* Sprawozdanie ze zjazdu delegatów gospodarstw kolektywnych. (Artykuł S. Pilawskiego). O prokuratorze. (Artykuł omawia zadania prokuratury i kwalifikacje przedstawicieli jej w warunkach sowieckich). *27.V.* Sprawozdanie ze zjazdu przedstawicieli gospodarstw kolektywnych.

Ekonomiczeskaja Żiźn 10.V. Zniżenie tempa i jakości przygotowania specjalistów. — Problemat wykorzystania młodych specjalistów. Art. J. Gindina.

Proletarska Prawda, 16.V. Art. wstępny p. t. „Komu się Kijów śni“ — komentarze do artykułów politycznych warszawskiego „Głosu Prawdy“.

Kommunist, 15.V. Art. wstępny p. t. „Koniec Leninbundu“. — Artykuł o rozwoju gospodarki kolektywnej. — Feljeton p. t. „Niepowodzenia pana Tadeusza“ (o polityce zewnętrznej Polski).—Szereg artykułów w kwestji warunków bytu sowieckiej młodzieży akademickiej. — *16.V.* W obronie zdrowej samokrytyki.

Krasnoje Znamia. 12.V. Artykuł o kolonizacji żydowskiej na Dalekim Wschodzie sowieckim.

Poślednija Nowosti 12.V. Członkowie kontr-wywiadu na służbie GPU. — 19.V. Rozkład aparatu (art. wstępny, omawiający defekty ujawnione przez wykrycie nadużyć w rozmaitych organach administracji gubernji Smoleńskiej). — 21.V. Kryzys gospodarki planowej.

Poslednija Nowosti 26.V. Od gospodarstw kolektywnych do gospodarstw państwowych. — *28.V.* Zamki powietrzne. (Autor omawia 5-letni plan gospodarki sowieckiej).

Wozrożdenje 27.V. Czy Rosja będzie wywoziła zboże. *28.V.* Interwencja.

..Dni 21.V. Woyciechowski i aktywizm. (List do redakcji D. Pasmanika).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.